

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ-

ΠΕΡΙ ΗΓΗΣΙΣ.

DIONYSII ALEXANDRINI

DE SITV ORBIS LIBER,

Interprete Andrea Papio Gandensi.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΤΑ ΚΑΘ' ΗΡΩ

ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

MVSÆI HERO ET LEANDER,

EODEM INTERPRETE.

ANTVERPIÆ,

Ex officina Christophori Plantini,

Architypographi Regij.

M. D. LXXV.

3

A D
ILLVSTRISSIMVM
CHIMACI PRINCIPEM

D. CAROLVM DE CROY D. PHILIPPI
DVCIS ARSCHOTI, &c.
F. VNICVM,

ANDREÆ PAPII GANDENSIS

Carmen nuncupatiuum.

V AE tibi, de Graco geminos ser-
mone libellos
Ausus in Ausoniam nuper conuer-
tere linguam,
Prima mei voueo supplex monu-
menta laboris,
Aspice, sed placido, PRINCEPS clarissime, vultu.
3 Munera parua quidē: nam quis te prodere possit
Digna satis? sed quæ (nisi me TORRENTIVS
autor
Decipit edendi, vates tamen inclytus ille,
Et summus mihi Mæcenæ et Auunculus idem,)
Æquior haud nimum possit contemnere iudex,
10 Quàm graua obstiterint nobis incommoda
voluens.

A 2

Nam

*Nā nec adhuc cœptis apti mihi grādibus anni
 Extiterant: nec, quā multis placuisse videbam,
 Libera vertendi ratio atque effusa iuuabat.
 Arctior at quædā, quamuis magis aspera cultū,
 Tentata est: totidem dum singula versibus opto 15
 Expressere, et lingua ni vis diuersa repugnet,
 Panè etiam paribus Latio transcribere verbis.
 In tenui labor: at tenuis non gloria, sicui
 Tam dura sub lege fluant pede carmina leni.
 Præterea, (experto si fas est vera fateri) 20
 Qui, terrā pontūque canēs populosq., libellus
 Paucis ingentem foliis complectitur orbem,
 Quamuis Argolico niteat pulcherrimus ore,
 Non æquè Ausonias potuit migrare sub vrbeis
 Nativa perstans specie patrioque lepore: 25
 Infecunda ob materiæ intraçtabile pondus;
 Seu Latij sermonis opes spectaueris arctas,
 Seu panè & verbis reddendi verba laborem.
 Non quòd in Hesperias illum transferrier oras
 Dexterius potuisse negem, si fortè Camœnis 30
 Gravior hoc aliquis multoq; instructus ab usu,
 Quem tandem conferre solet maturior ætas,
 Tentauisset onus. Sed nil decedere nostris
 Lusibus inde velim, tenero quos nuper in æuo
 Protulimus, venia dignos si laude carebunt. 35
 Quippe*

Quippe hunc, expleta vix pubertate, canebam
 Versibus indoctis, Libra cū instantē recedens
 Octauū decimūque æstas mihi clauderet annū.
 Illum, qui extinctos deflet miseratus amanteis,
 40 Ter sexto desueta nouans post ocia mense,
 Induerent cū vere nouo se floribus arua.

Tu verò DIVINE PVER (namq; auspice
 tanto

Committent suppressa diu se carmina luci)
 Sis felix: tenuis neue aspernare poetæ
 45 Primitias. alij posthac crescentibus annis,
 Si non auersæ puerum videre sorores,
 Prouenient fructus, maiusq; audere licebit
 Forsan, & extremos vates non inter habebor.
 Cresces & simul ipse, simul tua viuida virtus
 50 (Quam nunc eximiis impar conatibus ætas
 Haud se efferre sinit, sed spes non vana relucet)
 Incipiet magis atque magis prorūpere, et audax
 Præclaris iter ad cælum molirier actis.
 Interea, veterum seu res miraris auorum,
 55 Seu magni in primis spectas exempla parentis,
 Quondam etiam titulos sperās augere vetustos,
 Iam nunc nobilibus veniat quæ gloria factis.
 Mente agita: sacrosque libēs amplectere vateis,
 Quis mansurus honos æternâq; nomina curæ.

6 CARMEN NVNCVPATIVVM.

*Sic tibi, caelesti complet qui numine menteis, 60
Aspiret Deus: & firmis ita suscitetur annis
Insigni surgentem animo virtutis amorem,
Vt, post innumeros bellique domique labores
Pro patria & priscis obitos feliciter aris,
Cum paria egregia laudi iam premia terris 65
Deficient, magnis Diuum te coetibus addat
Sublimem merito transscribens gloria caelo.*

IDIBVS SEPTEMBRIS Clō. Iō.
LXXIV. LOVANII.

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Une ou plusieurs pages ont été volontairement omises ici.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΡΩ

ΚΑΙ ΑΕΑΝΔΡΟΝ.

M V S A E I H E R O E T

LEANDER, INTERPRETE

ANDREA PAPIO GANDENSI.

M V S A E I H E R O

ET LEANDER.

*V S A mihi testem taciti cane lychnon
amoris:*

*Nocturnoque virum pelago ad connubia
nantem:*

Obscurumq, torum, dea quem non viderit Eos:

Et Seston latebras Herus, & mœnia Abydi.

Iam mihi Leandrum videor spectare natantem:

Et lychnon, Veneris qui iussa referre solebat,

Noctinubaq, Hero flammis praeferre ministras,

Furtorum indicio dulci: quem Iuppiter astris

Debuerat socium post munera iungere noctis,

Vt calo fulgeret amorum pronubius ignis.

Quod miseras pariter curas obisset amantum,

Connubij extollens vigilis prænuncia signa,

Ante malus tristi rueret quàm turbine ventus.

Ergo age, & exitio, dea, commemoremus eodem

Extinctamq, facem simul, extinctumq, Leandrum.

Stabant opposita, ponti discrimine paruo,

Sestos Abydenaq, domus: tensisq, Cupido

Cornibus unum ambas iaculum contorsit in vrbeis:

Accendens iuuenem pariter, pariterq, puellam,

Leandrum teneramq, Hero: sic nomine dicunt.

Hac Sestum: at iuuenis sedeis habitabat Abydi.

Vrbibus ambabus pulcherrima scilicet ambo

Sidera: consimiles ambo. qua si aquora naui

Fortè leges, turrim observa, qua Sestias Hero

Lumina monstrabat nanti spectanda Leandro:

Quare

157

ΜΟΥΣΑΪΟΥ ΤΑ ΚΑΘ'

ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

Εἴπε δὲ κρυφίων ὅπμαρτ' ἔχον
 ἐρώτων·
 καὶ νύχον πλωτῆρα θαλασσοπόρον ὑμε-
 ναίων·

καὶ γάμον ἀχλυσίτα, τὸν ἐκ ἴδεν ἄφθιτος ἠώς·
 καὶ σπῆδον καὶ ἄβυσδον, ὅπῃ γάμος ἔννυχος ἦεν·
 νηχόμενον τε Λεάνδρον ὁμῆ, καὶ λύχον ἀκούω·
 λύχον ἀπαγγέλλοντα δ' ἄκτορ' ἄφροδίτης,
 ἦεν νυκτιγάμοιο γαμοςόλον ἀγγυιότη·
 λύχον ἐρώτος ἀγαλμα· τὸν ὤφρ' αἰθέριος ζῶε,
 ἐννύχον μετ' αἰθέλον, ἄγαν ἐφ' ὀμήγυριν ἄστρον·
 10 καὶ μιν ὅπῃ κλῆσαι νυμφοςόλον ἄστρον ἐρώτων.
 ὅττι πέλει σωείδος ἐρομανέων ὀδυνάων·
 ἀγγελίην τ' ἐφύλαξεν ἀκοιμήτων ὑμνυαίων·
 πρὶν χαλεπὸν γ' νοιῆσιν ἀήμῃαι ἐχθρὸν αἴητη.
 ἀλλ' ἄγε μοι μέλποντι μίαν ξυυάφει τῆς οὐτιῶ
 λύχου σβεννυμνύοιο, καὶ ὀλλυμνύοιο Λεάνδρου.

Σπῆδος ἔλεω καὶ ἄβυσδος ἐλαστίον· ἐγ' οὐδὲ πόντος
 γείτονες εἰσι πόλιν· ἔρος δ' ἀνὰ τόξα πταίνων,
 ἀμφοτέρης πολίεσσιν ἕνα ξυυέπηκεν ὄϊον,
 ἠΐθεον φλέξας καὶ παρθένον· ἔνομα δ' αὐτῇ
 20 ἱμερόεις τε Λεάνδρος ἔην, καὶ παρθένος Ἥρω.
 ἠμὲρ σπῆδον ἔναιεν· ὁ δὲ πολίεθρον ἄβυσδου.
 ἀμφοτέρων πόλιν· ὅθεν καλλῆες ἄσπερες ἄμυν,
 ἱκῆοι ἀλλήλοισι· σὺ δ' εἴ ποτε κεῖθε περήσας,
 δίζεό μοι τινὰ πύργον, ὅπῃ ποτὲ σπῆσαις Ἥρῳ
 ἴστατο λύχον ἔχουσα, καὶ ἠγαμόνδ' ἑλεάνδρῳ·

δίζεο

*Quare & fluctisonans antiqua littus Abydi,
 Nunc quoque Leandri lethum quod plangit & igneis.
 Vnde autem patria degens Leander Abydo
 Herus arsit amores, & amore innexuit ipsam?
 Fortè decens Hero, clara de stirpe, sacerdos
 Servibat Veneri: seorsimq; parentibus, expers
 Coniugij, turrim vicinum habitabat ad equor.
 Diua instar Veneris. casti sed plena pudoris,
 Nec se fœmineis adiunxit catibus unquam,
 Nec grâtas duxit choreas cum equalibus una:
 Inuidiam atq; assueta suis conuitia vitans,
 Quæq; sibi forma dum postulat amula laudem.
 At semper dominam supplex venerata Cytheren,
 Sape etiam donis puerum placabat Amorem,
 Ardentem metuens dia cum matre pharetram.
 Non tamen effugit spiranteis igne sagittas.
 Instabant Veneris populo solemnia festa,
 Quæ Sesti peraguntur Adoniq; & Cytherea.
 At sacram properè ad lucem venire frequentes
 Incinctas pelago terras quicunque tenebant:
 Pars longè AEmoniam linquens, pars littora Cypri:
 Feminaq; hærebat sacris non vlla Cytheris,
 Non Libani choreas beneolenti in vertice ducens.
 Quin vicinorum festo nec defuit ullus:
 Incola non Phrygia, non finitima urbis Abydi:
 Nec iuuenum quisquam forma studiosus: ut illi,
 Si quò fortè vocat festi noua fama, sequentes,
 Non tantum æternis properant dare munera diuis,
 Quantum collectas festo spectare puellas.
 At diua gradiens templo pulcherrima virgo,
 Fulgorem*

δίξο δ' ἀρχαίης αἰλιχέα πορθμὸν ἀβύδου,
εἰσέπνυτο κλαίοντα μόρον καὶ ἔρωτα λεάνδρου.
ἀλλὰ πόθεν λείανδρος, ἀβυδόθεν δώματα ναίων,
ἥρωϊς ἐς πόθον ἦλθε, πόθῳ δ' ἐρέδῃσε καὶ αὐτῷ;

30 Ἡρὼ μὲν χαρίεσσα, διοξίφες αἶμα λαχῦσα,
κυπαρίδος ὡς ἱέρεια. γάμων δ' ἀδίδακτος ἔῃσα,
a Vide a πύργον ἀπὸ παρθόνων ὧσα γείτονι ναίει θαλάσῃ·
notas. ἄλλη κύπρις ἀνάσσα· σαιοφροσύνη δ' ἐκ αἰδοῖ,
οὐδέ ποτ' ἀγρομυθήσιν ἐνωμίλησε γυναιξίν,
οὐδέ χόρον χαρίεντα μετήλυθεν ἥλικος ἥβης,
μῶμον ἀλδομυθήζημονα δηλυτεράων
καὶ γὰρ ἐπ' ἀγλαΐῃ ζηλήμονες εἰσι γυναικας·
ἀλλ' αἰεὶ κυθήρεσσιν ἱλασκομυθή ἀφροδίτῃ,
πολλάκι καὶ τὸν ἔρωτα παρηγορέεσκε θυηλαῖς,
40 μηδὲ σὺν ἔρωτι, φλογερῶς φοβέμεσσα φάρεβιν.
ἀλλ' ἐδ' ὥς ἀλέφνε περιπνέοντας οἰσούς.

Δὴ γὰρ κυπαρίδι παρθήμος ἦλθεν ἑορτὴ,
τῷ ἀναστήσειν ἄγρουσι ἀδώνιδι καὶ κυπαρίδι.
πασυδίῃ δ' ἑσπέρῳ ἐς ἱερὸν ἦ μὲρ ἰκέαδς,
δοσοι ναυεταέσκον αἰλίσρεφίων σφυρὰ νήσων·
οἱ μὲν ἀφ' αἰμονίης οἱ δ' εἰναλίνης ἀπὸ κύπρου·
ἐδὲ γυνή τις ἔμιμνε ἐν πόλιν αἰσι κυθήρεσσιν
ἐλιδάου θυόεντος ἐν περύγῃσι χορδαίων·
ἐδὲ παρθόνων τις ἐλείπετο τῆμος ἑορτῆς·
50 ἐφρυγίνης γαέτης, ἐγείρονος ἀσὸς ἀβύδου,
οὐδέ τις ἡϊθέων φιλοπαρθένος· ἢ γὰρ ἐκείνοι,
αἰὲν ὁ μὲρτήσαντες ὅπη φάτις ἔστιν ἑορτῆς,
ἐτόσον ἀθανάτων ἀγέμῃσιν ἀβύδεσσιν θυηλαῖς,
δοσον ἀγειρομυθίων ὧσα κάλλεα παρθενικάων.
ἢ δὲ θεῆς ἀνα νηὸν ἐπώχετο παρθένος ἥρω,

μὲρ μὲρ.

Fulgorem grato spargebat plurima vultu:

Exoriens veluti terris argentea Luna.

Quippe genas niueas summo rubor orbe tenebat,

Folliculis bicolor qualis rosa prodit: ut Herus

Membra tuens, credas roseum te cernere pratum. 60

Miscebat nam cuncta rubor: seseq; ferebat

Tralucens roseis per candida tegmina plantis.

Et Charites membris quacunque à parte fluebant.

Treis prisca finxere quidem: sed virginis unus

Centum una Charites ridens spirabat ocellus.

Certè equidem Veneri digna est oblata sacerdos.

Sic illa ante alias forma præclara puellas,

Antistes Veneris, tanquam Venus altera visa est:

Et iuuenum subiit per mollia corda: toriq;

Nullus erat sociam qui non sibi posceret Hero. 70

Quacunque illa vago templum pede perlustrabat,

Hac comites oculosq; virum menteq; trahebat.

Tum iuuenum admirans aliquis sic ore locutus:

Spartam adij, claram vidi Lacedæmonis urbem,

Formosæ qua dura manu certamina tractant:

At talem aspexi nusquam, teneramq; probamq;

Atque unam Charitum è numero fortasse minorum.

Iamque adeò fessum nequeo me explere tuendo.

Protinus expirem, thalamis modo perfruar Herus.

Nec magis optarim fieri, deus æthere in alto, 80

Quàm mihi cara domi coniux contingat ut Hero.

At famulam si fortè tuam mi nulla facultas

Tangere, me simili saltem dea coniuge dona.

Hæc simul hinc aliquis: alium simul inde latenti

Vulnere dementem faciebat forma puella.

At non

μῦρ μῦρυγιν χαρίεσσαν ἀπασράπτισα περσώπων,
οἷά τε λούκοπαρῆος ἐπαντέλλεσσα σελίνῃ·
ἄκρα δ' ἐκ χονέων φοινίσσεται κύκλα παρῶν,
ὡς ῥόδον ἐν καλύκων διδυμόχροον ἢ τάχα φαίης
60 ἥρωϊς ἐν μελέεσσιν ῥόδων λευκῶν φανιῶναι·
χροίω γὰρ μῆγεων ἐρυθαίνετο νιασομένης δέ,
καὶ ῥόδα λούκοχίτωνος ὑπὸ σφυρὰ λάμπετο κούρης·
πολλὰ δ' ἐν μῆγεων χαρίτες ῥέον· οἳ δ' ἐπαλαιοὶ
ῥεῖς χάριτας ψύσαντο πεφυκέναι· εἰς δ' ἐπεὶ ἥρωϊς
ὀφθαλμὸς γῆρῶν ἔκατον χαρίτεσσιν ἐθήλει.
ἄρκεώς ἱέρξαν ἑσπέρῳ δῦρετο κύωρις.

Ὡς ἡ μὲν, ὥρῃ πολλὸν ἀριδύσσασα γυναικῶν,
κύωριδος ἀρήτρεα, νεὴ διεφαίνετο κύωρις·
δύσατο δ' ἡϊθέων ἀπαλαὶ φρένας· οὐδέ τις ἀνδρῶν
70 ἦεν, ὃς ἐμυρέαιεν ἔχειν ὁμοδέμνιον ἥρῳ.
ἡ δ' ἄρα καλλιθέμβλον ὅππῃ κτὶ νηὸν ἀλάτο,
ἑσπόμενον νόον εἶχε, καὶ ὄμματα, καὶ φρένας ἀνδρῶν.
καὶ τις ἐν ἡϊθέοισιν ἔθαύμασε, καὶ φάτο μῦθον.

Καὶ σπάρτης ἐπέβλεψεν, λακεδαίμονος ἑδρακὸν ἄστρ,
ἦν μόνον καὶ αἰεθλὸν ἀκούομεν ἀγλαϊῶν·
τοίω δ' ἔγω ὅπως παυεὺν, κενεὺ δ', ἀπαλλύω τε
καὶ τάχα κύωρις ἔχει χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων.
παπταίνων ἐμὸς γοῖς, κόρον δ' ἔχον ὅπως πῶς.
αὐτίκα τε θναίω λεχέων ἐπεβήμενος ἥρωϊς.
80 ἐκ ἂν ἐγὼ κατ' Ὀλύμπου ἐφίμειρον θεὸς εἶναι,
ἡμετέρῳ ὡδράκοιτιν ἔχον ἐν δώμασιν ἥρῳ.
εἰ δέ μοι ἐπέπρεσκε τέλει ἱέρξαν ἀφάσφιν,
τοίω μοι κενεὺ παυεὺν ὡδράκοιτιν ὁπάσσαις.
τοῖα μὲν ἡϊθέων τις ἐφώνεον· ἄλλοθεν ἄλλος,
ἔλκος ὑποκλέπτων, ἐπεμήνατο κάλλει κούρης.

At non tu, miser aspecta Leandre puella
 Occultis voluisti animum consumere curis:
 Sed subito victus flammam spirante sagitta,
 Formoso haud poteras Hero sine ducere vitam.
 Illius ad nictus ardor surgebat amorum;
 Et cor indomita flagrabat ab impete flammæ.
 Inculpata etenim præstantis forma puellæ
 Corda virum penetrat teli velocior ictu.
 Estq; oculus via prima: oculo tum deinde profectum;
 Labitur ima sub usq; viri præcordia vultus.
 Hic illum tremor, & pudor, & stupor, inq; pudentia
 Oppressere. trementem animo: captumq; pudore:
 Et forma stupidum: sed amor remouere pudorem.
 Ergo audax ab amore, pudorisq; immemor omnis;
 Accessit sensim, & contra sedit ora puella:
 Tendebatq; dolos oculis obliqua tuendo,
 Virginis abducens per mutos pectora nutus.
 Illa autem, cupidi percepta fraude Leandri,
 Conscia gaudebat formæ: taciturnaq; & ipsa
 Interdum vultus terra attollebat amænos,
 Leandrum per signa monens occulta vicissim:
 Figebatq; iterum. ille animo gaudebat ouanti,
 Perceptum virgo quod non spreuisset amorem.

Secreti interea querit dum temporis horam
 Leander, cedente die lux linquere terras
 Incipit, & sero consurgere vesper ab axe.
 Ergo ut cæruleam sensit crebrescere noctem,
 Tum verò intrepidum propius se offerre puella:
 Et furtim prensa digitos compressit, ab imo
 Ingentem penitus gemitum dans pectore: at illa,

Indignata

Λίνοπαθές λείανδρε, σὺ δ', ὡς ἴδες δυκλέα κέρλι,
ἐκ ἔθελες κρυφίοισι καταφύχην φρένα κέντροις·
ἀλλὰ περιπνύσοισι δαμείς ἀδόκητον ὀϊστοῖς,
ἐκ ἔθελες ζῶειν περικαλλέος ἄμμορος ἡρώς.

90 σὺ βλεφάρων δ' ἀκτίσιν ἀέξετο πυρσὸς ἐρώτων·
καὶ κραδίη παφλαῖσιν ἀνικήτῃ πυρὸς ὀρμῇ.
κάλλος γὰρ πῶς ἐπύσσον ἁμωμήτοιο γυναικὸς
ὀξύτερον μερόπεια πῶς ἐλθ' ἵππερόεντος οἴσου·
ὀφθαλμός δ' ὁδὸς ἔστιν ἅπ' ὀφθαλμοῖο βολάων
ἔλκος ὀλιδαίνει, καὶ ὅπ'ι φρένας ἀνδρὸς ὁδύει.
εἶλε δ' ἐμιν τότε θάμβος, ἀναιδείη, φόβος, αἰδώς.
ἔξεμε μὲν κραδίη· αἰδώς δ' ἐμιν εἶχεν ἀλῶναι·
θάμβει δ' εἶδος ἀρίστον· ἔρος δ' ἀπανόσφισεν αἰδῶ.
θαρσαλέως δ' ὑπ' ἔροτος ἀναιδείῳ ἀγαπᾶζων,

100 ἡρέμα πρὸς τὴν ἔβαινε, καὶ ἀντίον ἵστατο κούρης·
λοξὰ δ' ὀπιπλάων δολεράς ἐλέλιξεν ὀπωπῆας,
ἰδύμασιν ἀφ' ὀφθόγχοισι πῶς ἐπλάζων φρένα κέρης.
αὐτὴ δ' ὡς ξυνέηκε πόθον δολόεντα λεάνδρου,
χαῖρ' ἐπ' ἀγλαΐῃσιν· ἐν ἡσυχίῃ δ' ἐκ αὐτῇ

aVide πολλάκις ἰμερέεσσαν ἑλὼν ἅπ' ἐκρυψεν ὀπωπῆας,
notas. ἰδύμασι λαθρεπίοισιν ὑπαγχαλέεσσα λεάνδρῳ·
καὶ πάλιν ἀντέκλινεν· ὁ δ' ἐνδοθι θυμὸν ἰάνθη,
ὅττι πόθον ξυνέηκε, καὶ ἐκ ἀπεσείσατο κούρη.
ὄφρα μὲν οὐκ ἰδύμασιν ἐδ' ἔζετο λάθροισι ὤρλι,
ὄφρα μὲν οὐκ ἰδύμασιν ἐδ' ἔζετο λάθροισι ὤρλι,

110 φέγγος ἀνασεύλασα κατήϊεν ἐς δύσιν ἡώς·
ἐκ περάτης δ' ἀνέφαινε βαθύσκιος ἑσπερος αἴθρη.
αὐτὰρ ὁ θαρσαλέως μετεκίχθεν ἐγγύθι κούρης,
ὡς ἴδε κυανόπεπλον ὅπ'ι θρώσκουσιν ὁμίχλιν·
ἡρέμα μὲν θλίβων ῥοδιδέα δάκτυλα κούρης,
βυσσόθεν ἐσονάχζετο ἀθέσφατον· ἡ δ' ἐσιωπῇ,

*Indignata velut, roseam subducere dextram.
 Sed blandos simul ac nutus agnouit amata
 Virginis, arreptam tunicis fulgentibus, audax,
 Intima pertraxit secum in penetralia templi.
 Ast egrè subiens, pedibus pugnantibus, Hero;
 Inuita similis, taleis dedit ore loquelas,
 Fæminea cum voce minax aggressa Leandrum.
 Quid furis? aut quò me castam miser abripis hospes?
 Hinc aliò concede, meamq; hanc desere vestem.
 Neu diteis ignare meos offende parenteis.
 Haud Veneris tibi casta deæ tentanda sacerdos.
 Virginei sperare nefas te gaudia lecti.
 Talibus illa minis, sibi conuenientibus, usa est.
 Fæmineas ergo Leander ubi audit iras,
 Protinus agnouit persuasæ signa puella.
 Ardenti iuueni cum fæmina nanque minatur,
 Nempe minis etiam verum testatur amorem.
 Dans igitur niueo fragrantiq; oscula collo,
 Talibus orabat, misero correptus amore.*

*Post Venerem Venus alma mihi, post Pallada Pallas:
 Non te ullis etenim statuo mortalibus æquam,
 Fas mihi quam magni Iouis est componere natis:
 Felices ambo qui te genuere parentes:
 Quiq; tulit felix uterus nimis. accipe tantum
 Qua precor, indigni magnum miserata furorem.
 Cypridis antistes Cypriæ quoque munera cura;
 Leta colens ortus, & sacra iugalia diuæ.
 Nam castam Veneris non conuenit esse ministram.
 Virginibus nequenim capitur. quin orgia verò
 Magna deæ, & placida leges, si nosse laboras;*

Sunt

οἶά τε χρομήνη, ῥοδέλω ὀξέσασε χεῖρα.
ὥς δ' ἐρατῆς ἐνόησε χαλίφροναν δούματ' αὐτοῦ κούρης,
θαρσαλέως παλάμη πολυδαίδαλον ἔλκε χιτῶνα,
ἔχρατα τιμήεντος ἄγων ὅππ' κούρεα νηοῦ.

420 ὁκναλέοις δ' ἐπόδεσσιν ἐφέπτο παρθένος ἥρῳ,
οἶά περ ἐκ ἐθέλουσα· τοῖω δ' ἀνενείκατο φωνῶν,
θηλυτέροις ἐπέεσσιν ἀπαφλείεσσι λεάνδρῳ.

Ξεῖνε τί μ' ὀργαίνεις; τί με δύσμορε παρθένον ἔλκεις;
ἄλλω δούρῳ κέλευθον· ἐμὸν δ' ἀπόλφπε χιτῶνα.
μυῶν ἐμῶν ἀπόειπε πολυκτεάνων γλυετήερον.
κύωριδος ἔσοι ἔοικε θεῆς ἱερειαν ἀφάσσειν·
παρθενικῆς ὅππ' λέκτρον ἀμήχανόν ὅσιν ἰκέσθης.
τοῖα μὲν ἠπεύειλεσεν ἑοικότα παρθενικῇσιν.

θηλείης δ' ἐλέασδρος ἐπεὶ κλύεν οἷσ' ἔργον ἀπφλῆς,
430 ἔγνω πφθομῶν σημήια παρθενικῶν.
καὶ γὰρ ὅτ' ἡϊθέοισιν ἀπφλείωσι γυναιῖκες,
κύωριδίων ὁάρων αὐτάγγελοί εἰσιν ἀπειλαί.
παρθενικῆς δ' αὖθ' ἔμῳ ἐύχεον αὐχένα κύσας,
τοῖον μῦθον ἔειπε, πόθεν βέβολημῶς οἷσ' ἔρω.

Κύωρι φίλη μὲν κύωριν, ἀθηναίη μετ' ἀθηνῶν;
οὐ γὰρ ὅππ' ἔχονήσιν ἴσθιν καλέω σε γυναιξίν,
ἀλλὰ σε θυγατέρεσσι διὸς κρονίωνος εἴσκω·
ὄλβιος ὅς σ' ἐφύτρεσε, καὶ ὄλβιη ἡ τέκε μήτηρ·
γαστήρ ἢ σ' ἐλόχευσε μακαρτάτη· ἀλλὰ λιτάων

440 ἡμετέρων ἐπάκουε, πόθεν δ' οἷκτ' ἔργον ἀνάγκην.
κύωριδος ὥς ἱέρφα μετέρχεο κύωριδος ἔργα.
δούρ' ἴθι, μυσιπόλοε γαμήλια θεσμά θεαίνης·
παρθένον ἐκ ἐπέοικεν ὑποδρήσθην ἀφροδίτη·
παρθενικαῖς ἔκ' κύωρις ἰαίνει. ἡ δ' ἐθελήσῃς
θεσμά θεῆς ἐρύσσεται, καὶ ὄργα πῖσ' ἀδαλῶναι.

Sunt tede & thalami. tu, si tibi Cypria cordi,
 Dulcia iura libens blandi complectere amoris:
 Méque tibi famulum vel si placet adde maritum:
 Quem telis tibi fixit Amor, statuitq; prehensum,
 Herculem ut indomitum virga Cyllenius aurea
 Duxit Iardania quondam servire puella. 150
 Me Venus ipsa tibi, non callidus attulit Hermes.
 Non te fama, reor, fugit Arcadica Atalanta:
 Quæ cum Milaniona diu fugisset amantem,
 Virginitate ferox, tandem, incita Cypridis ira,
 Quem prius aspernata, sub alto pectore fixit.
 Nec tu cara, deæ ne te petat ira, repugnes.
 His dictis accensum animum commonit: &, antè
 Multa recusanti, blandum persuasit amorem.
 At virgo in terras oculos defixa tacebat: 160
 Condebatq; genas roseo perfusa pudore:
 Et summam stringebat humum vestigia subter:
 Circum humerosq; frequens niueum adducebat amictum:
 Cedentis manifesta animi dans signa: tacendo
 Quippe ineunt victæ thalami promissa puella.
 Iamq; & amariciem blandi gustarat amoris:
 Dulcibus atq; animum feruebat ab ignibus Hero:
 Hæreatq; amens forma stupefacta Leandri.
 Ergo dum terris oculos defixa moratur,
 Dum neque Leander flagrante Cupidine vultu 170
 Destitit in tenera fixus ceruice puella.
 Cum tandem blanda compellat vocè Leandrum,
 Purpurea madidum stillans à fronte pudorem.
 Permoueas hospes vel saxa rigentia dictis.
 Ecquis fallendi varias tibi tradidit artes?

Eheu,

ἔσι γάμος καὶ λέκτρα. σὺ δ', εἰ φιλέεις ἀφροδίτῳ,
 θελξινόων ἀγάπαζε μελίφρονα θεσμόν ἐρώτων·
 σὸν δ' ἰκέτῳ με κόμιζε, καὶ, λὺ ἐθέλης, ὦδρακοίτῳ
 τὸν σοὶ ἔρος ἤγροδεν ἑοῖς βελέεσσι κιχήσας,

159 ὥς θρασυὺ ἤρακλῆα θοὸς χρυσόρραπις ἐρμῆς
 θετρίειν ἐκόμιζεν ἰαρδαλίῳ ποτὶ νύμφῳ.
 σοὶ δέ με κύπρις ἔπειπε, καὶ ἔσφοδός ἤγαγεν ἐρμῆς.
 παρθένος ἄ σε λέλκεδεν ἀπ' ἀρχαδίνης ἀταλάντῃ·
 ἢ ποτε μετ' ἀνέωνος ἐρασσεύοντος φύλῳ δύνῳ,
 παρθνίης ἀλέγρουσα· χολωσαμένης δ' ἀφροδίτης,
 τὸν παρὸς ἐκ ἐπόθησεν ἐπὶ κραδίῳ θέτο πάσῃ.
 πείθο καὶ σὺ φίλῃ, μὴ κύπριδι μύῳ ἐγείρης.
 Ὡς εἰπὼν, παρῆπεισεν ἀναινομένης φρένα κούρης,
 θυμὸν ἐροτοτόκοισι ὦδραπλάγξας ἐπὶ μύθοις.

160 παρθενικὴ δ' ἀφρογυρὸς ὅπῃ χθόνα πῆξεν ὅπως πῶ,
 αἰδοῖ ἐρυθρῶσαν ὑποκλέπτουσα παρρηλίῳ·
 καὶ χθονὸς ἔξεν ἄκρον ὑπ' ἰχθεσιν· αἰδομένη δέ,
 πολλάκις ἀμφ' αἰμοισιν ἐὼν ξυμύργε χεῖρ' αἰ·
 πρὸς τὰς γὰρ πάντα παρὰ γαλα. παρθενικῆς δ'
 πρὸς ἀνέωνος ποτὶ λέκτρον ὑπόχεσσις ὅςτι σιωπῇ.
 ἤδη δ' ἐγλυκύπικρον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων·
 θέρμετο δ' ἐκράδιον γλυκερὰ πυρὶ παρθένης ἡρώ·
 κάλλει δ' ἰμερόεντας ἀνεπτόιντο λεάνδρου.

aVide
 notas.

ὄφρα μὲν οὕτω ποτὶ γαῖαν ἔχεν νόστιμον ὅπως πῶ,
 170 τόφρα δ' ἐκράδιον, ἐρομανέας παρσώποις,
 ἔκαστον εἰσπρόων ἀπαλοχρόον αὐχένα κούρης.
 ὅψ' ἐδ' ἐλθέειν γλυκερὴν ἀνεείκατο φωνήν,
 αἰδοῖς ὑγρὸν ἐρόδος ὄψος ἄλγιστα παρσώπων.

Ἐῖνε, ποῖς ἐπέας τάχ' αὖ καὶ πῶς ὀρέναις·
 τίς σε πολυπλανέων ἐπέων ἐδίδαξε κηρύττους;

Eheu, quis patrias mihi te perduxit in oras?
 Hac frustra tibi dicta tamen. nam quo mihi pacto,
 Ignotusq; vagusq; hospes, iungaris amore?
 Cum neque permittat mihi mens auersa parentum
 Connubium celebrare palam: nec, si tibi forsitan
 Inducas animum patria considerare nostra,
 Furta queant Veneris rectè celata teneri.

180

Quippe hominum prauiq; tenax, & garrula lingua:
 In triuijsq; aliquis, tacite quæ gesserit, audit.
 Sed ne mi nomenq; tuum, patriamq; taceto.

Quippe meum calles, Hero quæ nomine dicor.
 At calo domus æqua mihi, circumsona turris:
 Quam, pelagi ad ripas, patria præ mœnibus urbis,
 Infelix habitans, custos atque unica mecum,
 Proxima sum ponto, durorum ob iussa parentum.

190

At procul æquales absunt, iuuenumq; canoros
 Ad numeros choreæ: tantum, nocteisq; dieq;
 Ventosi tristis pelagi fremit auribus horror.
 Sic effata, genas roseas contextit amictu,
 Victa pudore iterum: atque suo se prodidit ore.

Ille autem, stimulis acrig; cupidine victus,
 Voluebat quo bella modo certaret amoris.

Corda viri nam cautus amor domat icta sagittis:
 Rursus & ipse viri vulnus medicatur: & idem
 Consiliig; autor pariter dominusq; suorum est.

200

Ergo nec cupido tunc defuit ille Leandro.
 Qui tandem hac meditata gemens verba edidit ore.
 Te propter truculenta vehar trans aquora virgo,
 Feruida stent flammis licet, atque imperuia nautis.
 Non freta vasta tuo vereor fruiturus amore,

Murm-

οἶμοι, τίς σ' ἐκόμισσεν ἐμὴν ἐς πατρίδα γαῖαν ;
 ἔϋξε δὲ πάντα μάτῳ ἐφθέγγεο. πῶς γδ', ἀλήτης

a Vide
 notas.

ξεῖνος ἐὼν καὶ ἄπιστος, ἐμῇ φιλότῃ μιγείης ;
 ἀμφαδὼν ἐδυνάμεθα γάμοις ὅσίοισι πελάσσαι,

180

οὐ γδ' ἐμοῖς τοκέεσσιν ἐπαύαδεν· ἡ δ' ἐθελήσῃς,

ὥς ξεῖνος πολυφύοιτος, ἐμὴν ἐς πατρίδα μίμνῃν,

οὐδυνάσαι· σκοτόεσσαν ὑποκλέπτειν ἀφροδίτῳ.

γλῶσσα γδ' ἀνθρώπων φιλοκέρτομος· ἐν δὲ σιωπῇ

b Vide
 notas.

ἔργον ὅπερ τελέει τις, ἐπὶ ῥιόδοισιν ἀκέρει.

εἰπέ δέ, μὴ κρύψῃς τὸν οὐνοῦμα, καὶ σέο πάτρην·

οὐ γδ' ἐμόν σε λέληθεν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν ἥρώ.

πύργος δ' ἀμφιβόητος ἐμὸς δόμος ἐρασιμῆκης·

ᾧ ὦναι ἐτάεσσα, σὺ δ' ἀμφιπόλῳ πνὶ μένῃ,

σησιάδης, πορὶ πόλπος, ἔσθ' βαθυκύμονας ὄχθας,

190

γείτονα πάντων ἔχω, συγχεαῖς βουλήσι τοκήων.

ἐδ' ἐμοὶ ἐγλυῖεσσιν ὁμήλικες, ἐδ' ἐχρεῖαι

ἡϊθέων παρέαον· αἰεὶ δ', αἰνὰ νύκτα καὶ ἡῶ,

ὅξ' αἰλὸς ἡμερόντης ὅππῃ ἐρέμει· ἔασι νύχῃ.

ὥς φαρμῇ ῥοδέω ὑπὸ φάρει κλέπτει παρ' ἐμῷ,

ἐμπαλιν αἰδομένη· σφντέρει δ' ἐπεμέμφετο μύθοις.

Λεῖανδρος δ' ἐπὶ πόθου βεβλημένος ὀξεί κέντρῳ,

φράζετο πῶς κεν ἔρωτος ἀείη δόσφι ἀγῶνα.

ἄνδρα γδ' αἰολόμητις ἔρως βελέει· δαμάζει,

καὶ πάλιν ἀνέρος ἔλκος ἀκέασε·) οἷα δ' ἀνάσσει

200

αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ, βουληφόρος βδ' βροτοῖσιν.

αὐτὸς καὶ ποθέοντι τότε χραίσμησε Λεάνδρῳ.

ὄψ' ἐδ' ἀλαστήσας πολυμήχανον ἔννεπε μῦθον.

Παρθένε σὸν δὲ ἔρωτα καὶ ἄχριον οἶδμα περήσω,

εἰ πυρὶ παφλάζοιτο, καὶ ἄπλοον ἔασε·) ὕδωρ.

οὐ φομῖω βαρὺ χόῤῃμα τίλῳ μετανδίδυμος δύνῃ.

Murmurâne & fremitus resonantis triste profundis:

Quin semper tibi nocte madens aduectus amator

Helles tranabo rapidum mare. non procul urbe

Nanq, tua tenet opposita me littus Abydi.

Tantum nocte aliquod turri mihi lumen ab alta

Aduersum exhibeas: quo tutior improba labar

AEquora, nauis amoris, habens pro sidere lumen.

Atque hoc aspiciens, non seri signa Bootæ,

Non sauum Oriona, intactâque æquore Currum,

Opposita possum patriæ contingere portus.

Sed bene ventorum furias defende sonantum:

Lucifero ne fortè mea ductore salutis

Extincto, pariter vitam cum lumine perdam,

At nomen tibi siqua meum nouisse voluptas:

Leander vocitor, tuus Hera candida coniurx.

Sic tacita Veneris leges iniere, modumq;

Nocturnosq; toros, & connubialia signa

Luminis instituere, fidem seruare parati:

Hæc præferre facem, hic longum superare profundum.

Gaudia dein noctis pacti vigilisq; hymenæos,

Inuiti à sese demum abscescere coacti.

Ille suam turrim repetens: at prouidus ille

Signa notans turris, ne se nox falleret atra,

Ingentem ad populum celsa traiecit Abydi.

At, socia optantes longa certamina noctis,

Sæpe decus et lalami tenebras properare petebant,

Iam nox ingruerat rebus caligine caca:

Suadetatq; viris, cupido sed non tibi, somnum,

Leander: qui, fluctisoni per littora ponti,

Dem data lucerent hymenæia signa, manebas:

Luminis

ἔβρομον ἠχέοντα βαρυγδύποιο θαλάσσης·
ἀλλ' αἰεὶ κτινύκτα φορδύμυρος ὑγρὸς ἀκοίτης,
νήξομαι ἐλλήσποντον ἀγάρρουν· οὐχ ἔκασθεν γδ,
ἀντία σεῖο πόληος, ἔχω πολίεθρον ἀβύδου.

210 μένον ἐμοὶ ἓνα λύχρον, ἀπ' ἠλιβάτου σέο πύργου,
ἐκ περάτης ἀνάφανε, κτινέφας· ὄφρα νοήσας
ἔασομαι ὀλκὰς ἔρρωτος, ἔχων σέθεν ἄσπερα λύχρον.

2 Vide καὶ μιν ὀπιπιδύσας, ἐκ^β ὄψομαι δυῦτα βοώτιν,
notas. ἔθρασυνὼν ἑλῶνα, καὶ ἄβροχον ὀλκὸν ἀμάξης,
παβίδος ἀντιπύργιο ποτὶ γλυκυνὸν ὄρμον ἰκοίμην.
ἀλλὰ φίλη, πεφύλαξο βαρυπνεύοντας αἵτας,
μή μιν ἄποσβέσῃσι, καὶ αὐτίκα θυμὸν ὀλέσσω,
λύχρον ἐμῷ βιότῳ φαεσφόρον ἠγέμενῃα.
εἰ ἐπεὶ δὲ θέλεις ἐμὸν ἄνομα καὶ σὺ δαίωαι·

220 οὐδ' ὁμὰ μοι λείανδρος, εὐσεφάνου πόσις ἡρώς.

Ὡς οἱ μὲν κρυφίοισι γάμοις συνέθεντο μιγνύσθαι
καὶ παννυχίῳ φιλόπτητα, καὶ ἀγγελίῳ ὑμνυαίων,
λύχρου μέρτυρήσιν ὅπως ὤσαντο φυλάσσαι·
ἢ μὲν φάος τανύφν, ὃ δὲ κύματα μακρὰ παρήσαι.
παννυχίδας δ' ἀνύσαντες ἀκοιμήτων ὑμνυαίων,
ἀλλήλων ἀέκοντες ἐπισφίδησαν ἀνάγκη.
ἢ μὲν ἔδον ποτὶ πύργον· ὃ δ', ὀρφναίῳ ἀνὰ νύκτα,
μή τι πᾶρα πλάζοιτο, βαλὼν σημήϊα πύργου,
πλῶε βαθυκρήπιδος ἐπ' Ὀρέα δῆμον ἀβύδου.

230 παννυχίῳ δ' ὁρῶν κρυφίως ποθέοντες ἀέθλοις,
πολλάκις ἠρήσαντο μολεῖν θαλαμηπόλον ὄρφνιν.
Ἡ' δὲ κυαιόπεπλος ἀνέδραμε νυκτὸς ὁμίχλῃ,
ἀνδράσιν ὑπνον ἄγρουσα, καὶ ἐποθέοντι λεάνδρῳ.
ἀλλὰ, πολυφλοίσβοιο παρ' ἠϊόνας θαλάσσης,
ἀγγελίῳ ἐφύλαξε φαεινομύων ὑμνυαίων,

μέρτυρην

*Luminis indicium expectans, miserabile quondam,
Pignoraq; occulti procul affulgentia lecti.*

*At simul obscuram nox cerula fuderat umbram,
Extulit illa facem, quæ postquam accensa reluxit,
Protinus vñsit amor properantis corda Leandri:*

240

*Ardenti simul exarsit face. sed maris alti
Insanum accipiens fremitum fluctusq; sonanteis,
Extimuit primùm: posito mox deinde pudore,
Talibus ipse animos addit sibi vocibus ultro.*

Sæuus amor: pontusq; immitis. at æquoris alti.

Est aqua: me verò penitus amor ignibus urit.

Arripe cor igneis, nec aquas horresce patenteis:

Miq; ades ardenti. quid enim maria horrida curas?

An nescis Venerem, spumanti ex aquore natam,

Et pontum imperio & nostros cohibere dolores?

250

Sic fatus, pulchros artus nudauit amictu

Ambabus manibus: capiti simul implicat aptans.

Littoreq; exiliit, corpusq; iniecit in undas.

Aduersum properans fulgentia lumina semper,

Ipse sibi pariter remex, pariter quoque nauis.

At Hero, summa lumen quæ turre tenebat,

Officeret tristi nequando flamine ventus,

Sæpe facem opposito defendit tegmine: dum se

Leander Sesta fessum statione locasset.

Accepit quem turre sua. sed limine in ipso

260

Coniugem anhelanten tacitis complexa lacertis,

Stillantem madidos etiam maris imbre capillos,

Virginei statuit thalami in penetralibus imis.

Et ratum abstergens corpus, perduxit oliuo

Spiranti, roseo: pontiq; extinxit odorem.

Dein,

μῦρτυρίῳ λύχνοιο πολυκλαύτοιο δοκῶν,
δυνῆς τε κρυφίης τηλεσκόπου ἀγγελιώτῳ.

ὥς δ' ἴδε κυανέης λιποφειγέα νυκτὸς ὀμίχλῳ
ἦρῶ, λύχνον ἔφαιεν· ἀναπνομήοιο δ' ἑ λύχνα,
240 θυμὸν ἔρως ἔφλεξεν ἐπὶ τρομήοιο λεάνδρου·
λύχνῳ καιομένῳ συνεκαίετο. παρ' δὲ θαλάσσης,
μεινομένων ῥοθίων πολυήχεα βόμβον ἀκίων,
ἔξεμα μὲν τὸ πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάρσος αἰείρας,
τοίοισι προσέλεκτο παρηγορέων φρένα μύθοις.

Δεινὸς ἔρως· ἢ πόντος ἀμείλιχος. ἀλλὰ θαλάσσης
ἔστιν ὕδωρ· τὸ δ' ἔρως ἐμὲ φλέγει ἐν δόμῳ χον πῦρ.
λάζο πῦρ κραδίη, μὴ δέιδιδι νήχον ὕδωρ·
δοῦρό μοι εἰς φιλότητα. τί δὴ ῥοθίων ἀλεγίζεις;
ἀγνώσεις ὅτι κύματις ἀπώπορος ἔστι θαλάσσης,
250 ἢ κρατεῖ πόντοιο ἢ ἡμετέρον ὀδυράων;
ὥς εἰπὼν, μήεων ἔρατ' ἄπεδύσατο πέπλον
ἀμφοτέραις παλάμησιν· ἑὸν δ' ἔσφιγξε καρήνῳ·
ἦτόνος δ' ἔξωρτο· δέμας δ' ἔρειψε θαλάσση.
λαμπομήου δ' ἔσπευδεν αἰεὶ καταναντία λύχνου;
αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόσολος, αὐτόματς νηῦς.
ἦρῶ δ', ἡλιβά τοιο φαεσφόρος ὑψόθεν πύργου,
λαυγαλέης αὔραισιν ὅθεν πνέουσιν αἴτης,
φαρεῖ πολλάκι λύχνον ἐπέσκεπεν· εἰσόκεισθε τοῦ,
πολλὰ καμὼν λείανδρος, ἔβη ποτὶ ναύλοχον ἀκτῶν.

260 καί μιν ἐὼν ποτὶ πύργον ἀνήγαγεν. ἐκ δὲ θυράων
νυμφίον ἀδμαίνοντα περιπύξασα σιωπῇ,
ἄρροκόμοις ῥαθάμυγας ἐπιστάζοντα θαλάσσης,
ἦγαγε νυφοκόμοιο μυχούς· ὅπῃ παρθενιαῖνος·
ἢ χεῖρα πάντα κάθηρε· δέμας δ' ἔχειεν ἐλαίῳ
δούμῳ, ῥοδέῳ, ἔα λίπανοον ἔσβειν ὀδμῶν.

Dein, cū sublimi iam composuisset anhelum
Circumfusa toro, verbis ita fatur amicis.

Sponse afflicte malis, sponsus quæ non tulit alter:

Sponse afflicte malis: sileant nunc vnda, salumq̃,

Pisces & fetor resonantis triste profundi.

270

Hoc gremio iam sponse tuos compone laboreis.

Sic illa: at propere Zonam simul ille resoluit:

Et placida Veneris coierunt legibus ambo.

Nuptia erant: sed quæ choreis cantuq̃ carerent.

Non vates Iuno te pronuba voce citauit.

Non tede accensa thalamo luxere iugali:

Non agili quisquam chorea circumtulit artus.

Non pater & veneranda parens cecinere hymenæum.

Sed stratum taciturna torum genialibus horis

Ipsa quies statuit: sponsam compserè tenebra.

280

Ergo nuptia erant nullis celebres hymenæis,

Noctis adornarant quas tempora: matutino

Deprendit sponsum nequenim vlla aurora cubili:

Rursus ad opposita populos sed nabat Abydi,

Nocturnos spirans nondum exaturatus amoreis.

Ast Hero in longa fallebat veste parentes,

Luce palàm virgo, mulier nocturna: frequentes

Optabantque ambo tardum citò cedere solem.

Sic illi, tacito dum clam potiuntur amore,

Inter se Veneris iungebant gaudia furtim.

290

Sed breue vixerunt tempus: latiq̃ hymenæis

Multiuagis simul haud longum potuere potiri.

Quippe aderant concreta gelu mox tempora bruma,

Horribileis excire mari consueta procellas:

Cū fundo tenus instabilis vada concita ponti

Hibernæ

εἰσέπ' δ' αἰσθμαίνοντα, βαθυρρώτοις ἐνὶ λέκτροις,

^a Vide notas. νυμφίον ἀμφιχυθεῖσα, φιλεῖσθαι ἐννεπε μύθοις.

νυμφίε πολλὰ μόγητας, ἀ μὴ πάθε νυμφίος ἄλλος·
νυμφίε πολλὰ μόχθους. ἄλλος νύ τοι ἀλμυρὸν ὕδωρ,

^b 70 ὁ δ' μή τ' ἰχθυόσας βαρυγέστοιο θαλάσσης.

δ' ὅθ' οὖρος ἰδρωτάς ἐμοῖς ἐρικατέρο κόλποις.

Ὡς ἡ μὲν ταῦτ' εἶπεν· ὁ δ' αὐτίκα λύσατο μίχυν
καὶ θεσπὺς ἐπέβησαν ἀριστεροῦ κυθερείης.

^b Vide notas. ἡ γὰρ μοι, ἀλλ' ἀχόροτος ἐν λέχρῳ, ἀλλ' ἀτερ ὕμνω.

^c Vide notas. ἡ ζυγίῳ ἤρην τις ἐπιδέφημσεν αἰοιδός·

ἡ δ' αὖδ' ἡσέσθαι σέλας θαλαμηπόλον δύνω·

οὐδ' ἐπολυσκαρδμῶ τις ἐπεσκίρτησε χορείη·

οὐχ ὕμνωιον ἄψσε πατήρ, καὶ πότνια μήτηρ·

ἀλλὰ λέχος σφρέσασα, τήεσσι γάμοισιν ἐσώραις,

^a 80 σιγὴν πασδὲν ἐπηξεν· ἐνυμφοκόμῃσιν δ' οὐμίχλην.

καὶ γάμος ἡ δ' ἀπάνδρον αἰδομένην ὕμνωιον·

νύξ μὲν ἔλεν κείνοισι γαμοστόλος· ἐδ' ἐπὶ τῇσιν

νυμφίον εἶδε λέανδρον ἀγνώστῳ ἐνὶ λέκτροις·

νήχετο δ' ἀντιπώροιο πάλιν ποτὶ δῆμον ἀβύδου,

ἐν νυχίῳ ἀκόρητος ἐπ' ὀνείῳ ὕμνωιον.

ἡρῶ δ' ἐλκεσί πεπλος, εἰς λήθεσσι τοκῆας,

παρθένης ἡματιν, νυχίῳ γυνή· ἀμφοτέρω δ' ἐ

πολλάκις ἡρήσαντο κατελθέμεν ἐς δύσιν ἡώ.

Ὡς οἱ μὲν φιλόπαιδες ὑποκλέποντες ἀνάγκην,

^a 90 κρυπτάδ' ἡτέρωθεν μετ' ἀλλήλων κυθερείη.

ἀλλ' ὀλίγον ζώεσκον ὅτι χρόνον· ἐδ' ἐπὶ δηρὸν

ἀλλήλων δ' ὀνείῳ πολυπλάγκτων ὕμνωιον.

ἀλλ' ὅτε παχύνεντος ἐπήλυθε χεῖματος ὥρη,

φεικαλέας δονέουσα πολυσεφάλιγγας ἀέλλας,

βένδια δ' ἀσήμετα καὶ ὕγρα θέμεθ' ἐλθα θαλάσσης

χέμεται

*Hibernæ eruerent imis è sedibus aura,
 Turbine verrentes rapido mare: iamq; carinas
 Condiderat passim tranquillo nauita portu;
 Infido metuens sese committere ponto.
 At non hiberni tenuit fortissime terror
 Te Leandre maris: turri sed rursus ab alta
 Indicio solitis lumen fulgens hymenæis,
 Suadebat rabiem saui contemnere ponti.
 Heu lumen crudele: hiemis nam tempore saltem
 Debueras Hero infelix caruisse Leandro,
 Nec stellam indicio deinceps accendere lecti.
 Vicit Amor, fatumq; tamen: parensq; furori;
 Parcarum exhibuit, nequenim iam lumen amorum.*

308

*Nox erat, infesto validi cùm turbine venti,
 Flatibus hibernis immania bella mouentes,
 Certatim maris incumbunt ad littora densi.
 Tunc quoque Leander solita spe brachia nupta
 Iactabat: tali pelago ad connubia tendens.
 Iamq; undâ premere unda, & aqua concreescere moles:
 AEthere confundi pontus: tremere excita tellus
 Ventorum pugnis: zephyro nanque obstitit Euris,
 Terrebatq; minis boream crudelibus ausler:
 Et grauis ingenti gemitu procul unda sonabat.
 At vero miser implacidis, Leander, in undis
 Sæpe quidem Venerem prece postulat aquore natam,
 Neptunamq; patrem pelagi cui credita regna:
 Atthidis & boream nympha meminisse iubebat.
 Sed dare nullus opem: nec amor mala fata morari.
 Vndique ut ingruerat tandem maris impete victus;
 Iactabatur aquis: pedibus vigor ille recessit:*

310

312

Assiduasq;

χειμέριοι πνεύοντες ἐπεσφείλιζον αἷῃ),
 λαίλαπι μασίζοντες ὅλλω ἄλα· τυπτομένης δὲ
 ἤδη νῆα μέλαιναν· ἀπέκλασε διχθᾶδι χέρσῳ,
 χειμαρίῳ καὶ ἄπιστον αἰλυσκάζων ἄλα, ναύτης·
 300 ἀλλ' οὐ χειμερίης σὲ φόβος κατέρυκε θαλάσσης,
 καρτερόθυμε Λέανδρε· δῆακτορίῃ δέ σε πύργου,
 ἠθάδα σημαίνουσα φαισφορίῳ ὑμνυαίων,
 μαινομένης ὥξιν αἰφειδήσαντα θαλάσσης.
 νηλεῆς, καὶ ἄπιστος· ὄφελλε δὲ δύτιορος ἥρῳ
 χείματος ἰσαμύοιο μύρῃ ἀπᾶνδρε Λεάνδρου,
 μηκέτ' ἀναπτόμενη μινυώμον ἀστέρα λέκτρων·
 ἀλλὰ πόθος καὶ μοῖρα βίησατο· θελγρομένη δὲ,
 μοιραίων ἀνέφαινε, καὶ ἐκέπτε δαλὸν ἐρώτων.

Νυξ ἰὼ, ὅτε μάλιστα βαρυπνεύουσιν αἷταις,
 310 χειμερίης πνοιῇσιν ἀκοντίζοντες αἷῃ),
 αἰθέρον ἐμπίπτουσιν ὅπῃ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 δὴ τότε Λεάνδρος περ, ἐδήμονος ἐλπίδι νύμφης,
 δυσκῆδᾶ πεφόρητο θαλασσαιῶν ὑμνυαίων.
 ἤδη κύματι κύμα κυλίνδετο· σπύδετο δ' ὕδωρ·
 αἰθέρι μίσγεται πόντος· ἀνέγχετο πάντοθεν· ἢ γῆ
 μῆραμύρων ἀνέμων· ζεφύρῳ δ' ἀντέπνευε δῖος,
 καὶ νότος ἐς βορέην μεγάλας ἀφένκεν ἀπφλάς·
 καὶ κτύπος ἰὼ αἰλίαςτος ἐρισμῶρά γοιο θαλάσσης.
 αἰνοπαθῆς δὲ Λεάνδρος, ἀκηλήταις ἐπὶ δῖναις,

320 πολλάκι μὲν λιτάνευσε θαλασσαίῳ ἀρεοδίτῳ·
 πολλάκι δ' αὐτὸν ἀνέκτετο προσδάωνα θαλάσσης·
 αἰτθίδος ἔς βορέην ἀμνήμονα κάλλιπτε νύμφης·
 ἀλλὰ οἱ ἔτις ἀρήγῃ· ἔσθ' ὅτε ἐκ ἤρκεσε μοῖρας.
 πάντοθεν δ' ἀγρομύοιο δυσαντὲϊ κύματος ὀρμῇ
 θρυπτόμενος πεφόρητο· ποδῶν δὲ οἱ ὥκλασεν ὀρμή·

Assiduasq; manus defecit mobile robur:

Quin & sponte frequens irrupit gutture pontus,

Insuauem cumulans potum non utilis unda.

Atque infida nocens extinxit lumina ventus:

Leandriq; animam, & miserandum extinxit amorem, 339

Illam moranti oculis semper vigilantibus instans,

Sollicitas animo voluebat saucia curas.

Iamq; Aurora aderat: sponsum nec viderat Hero.

Ergo oculos per terga maris circumtulit ampla,

Errantem siqua spectaret forte maritum,

Extincta face: quem turri conspexit ut ima

Collidi exanimem, iactatum fluctibus atris,

Continuo pictam rumpens à pectore vestem,

Præcipitem sese turris de vertice iecit.

Sic Hero exanimi super est extincta marito:

Seq; illi summa quoque sunt in morte potiti.

349

F I N I S.

καὶ θένος ἡ δόνητον ἀκοιμήτων παλαμάων·
πολλὴ δ' αὐτόματος χύσις ὕδατος ἔρρεε λαιμῷ,
καὶ ποτὸν ἀχρήϊσον ἀμαιμακίῃσι πῶϊεν ἀλμῆς·
καὶ δὴ λύχρον ἀπίσον ἀπώεσσε πικρὸς ἀήτης.

330 καὶ ψυχλὴ καὶ ἔρρωτα πολυκλαύτῳ λεάνδρου.

a Vide
notas.

Εἰσέτι δ' ἰδυόντες, ἐπ' ἀγρύπνοισιν ὀπωπαῖς,
ἴσατο κυμαίνουσα πολυκλαύτῳσι μερίμναις.
ἦλυθε δ' ἡριγύφῃ, καὶ ἐκ ἴδῃ νυμφίον ἡρώ.
πάντ' οἱ δ' ὄμμα τίτανεν ἐπ' οὐρέα νῶτα θαλάσσης,
εἶπου ἴσαθ' ῥήσεν ἀλώμενον ὃν ᾤδα κοιτῶν,
λύχρου σβεννυμένοιο ᾤδα κρηπίδα δὲ πύργου
θρυπτόμενον σπινθάρων ὅτ' ἔδρακε νεκρὸν ἀκαίτῳ,
δαίδαλέον ῥήξασα πρὸς ἡμέρας χιτῶνα,
ῥοιζηδὸν περικάρλιος ἀπ' ἡλιβάτῃσι πέσσε πύργου.
340 καὶ δ' ἡρώ τέθνηκεν ἐπ' ὀλυμπίῳ ᾤδα κοιτῇ
ἀλλήλων δ' ἀπόναντο καὶ ἐν πυμάτῳ περ ὀλέθρῳ.

Τ Ε Λ Ο Σ.

M 2

ANDREÆ

A N D R E Æ P A P I I

N O T A E I N M V S A E V M.

Verf. 32. locum hunc aliter, quàm prima facie vertendum quis putaret, transtuli. Video enim ferè omnibus placere, vt *πύργον δὲ πατρὸς* turrim à parentibus acceptam seu delatam intelligamus, quo sensu aliquando transtuleram,

thalamíque ignara iugali,

Vicinum ad pelagus turri debebat avia.

Sed quam edidi interpretationē magis postea probare cœpi. quòd & frequentissimè voce *δὲ* sic vtantur: & ad rem facere sensus ille maximè videretur. Nam ad castitatem referebat, solas habitare *αὐτὴν ἀμφιπόλῃ πρὶ μύθῳ*. quod paulo pòst, versu 188. Hero queritur, cùm ei castimoniz studium, cui à parētibz erat deuota, oratione Leandri permotæ displicere iam inciperet. Erat etiam qui *δὲ πατρὸς* verti mallet parentum iussu. non abs re quidem: nam & ipsa ibi se habitare inuitam fatebitur, *ἐν γαργύρι βουλήν τ' αὖτις* sed particulam *δὲ πατρὸς* ad eum sensum rapere non aúsim.

Verf. 96. *inque prudentia Oppressere*. Egestas linguæ Latinæ impudentem híc me facit. Sed quis pudorem in impudentia requirat?

Verf. 105. Cùm ante quadriennium plusminus opusculum hoc verterem, legendum putabam *ἀπὲρρυψεν*. quòd ea vox & minimum ab *ἀπὲρρυψεν* differebat, & significationem habere videbatur loco aptissimam. Nam *κρύπτειν* est oculos in terram figere: *ἀπὲρρύπτειν* contrà, vti transtuleram, terra attollere. Postea tamen cùm & editiones omnes, pràter vnam Henrici Stephani, quam nuper admodum videre contigit, constanter habere *ἀπὲρρυψεν* animaduertētem: & illa ipsa mihi dictio, qualem hic locus exigit, sensum spondere videretur: quo iure, quāue iniuria, extorquendum illum potius, quàm propria autoritate locum immutandum censui. Vocem igitur *ἀπὲρρύπτειν*, etsi perpetuò eadem qua simplex *κρύπτειν* significatione reperitur, perinde accepi ac si contrarium, nempe detegere, significaret. vt *δὲ* idem híc efficeret, quod cùm in aliis compluribus vocabulis, tum in synonymo *ἀπὲρκαλύπτειν*. Neque sanè video, cur non id sibi Musæus permittere potuerit. Henricus Stephanus edidit *ἀπὲρρυψεν*. qua voce etsi nihil fortassis elegantius in vulgatæ locum, seu mendosæ seu inusitatæ, substitui queat, lectionem tamen vulgatam sine maiori autoritate mutandam non existimo.

Verf. 169. Dubium non est quin pro *ὁμίχλειν*, quod híc vulgo edimirror, legendum sit *ὁππῶτε*, vt ex coniectura emendaueram: quam postea cùm Henrici Stephani editio, tum exemplar manuscriptū, ē quo

ē quo varias quasdam lectiones annotatas doctissimus Gulielmus Canterus mecum communicauerat, confirmarunt.

Verf. 178. Vulgo *ἄνους* legitur. minus tamen rectē, vt opinor. Itaque, quod Henricus Stephanus expressit, *ἄνους* transferre malui.

Verf. 184. *τρίοδον*, id est triniōrū, meminit, quod in triuiis narrarent, quæ in omnium aures quamcitissimē peruenire volebant. Nam quo loco plurimi vici conueniunt, eodem & populum esse frequentissimum necesse est. quam ob rem quæ omnibus innotescere volumus, ea non nisi celeberrimis ac populosis quibusq; locis vel voce vel scripto vulgamus. Hinc fortasse Latina conuiciorum appellatio est orta. quod ibi fierent vbi vici conuenirent: vel vt noster ait *ἐν τριόδῳ*, id est in triuiis, seu conuicis aut conuiciis. non ineptē enim & loco idem nominis tribui potest. Peruulgatam quidem illam proprietatē, conuicium quasi conuocium esse dictū, irridere licet.

Verf. 213. Vulgata exemplaria, atque ipsa etiam Henrici Stephani editio, habent *ὅς ὁ ψῶμα δύω βόωντων*. quam lectionem vitiosam esse si quis per se non videt, certē Gulielmo Cantero libri primi Variarum lectionum capite vndecimo id demonstranti non potest non assentiri. Sed ei vulnēri sola coniectura hactenus viri docti remedium adhibere potuerunt. Tantisper igitur dum vera huius loci lectio ab aliquo reperitur, legere licebit vel *ὁ ψῶ δύωντων*, vt Cantero placet: vel *ὁ ψῶ δύωντων*, vt nuper in mentem mihi veniebat: in qua voce etiam syllabæ *μα* ex *ὁ ψῶμα* vestigium apparet.

Verf. 267. Henricis Stephanus pro *ἔννεμ* edidit *ἔνεμ*. quod verbum, etsi nec transitiuē faciliē reperias, nisi in recentioribus poetis: nec huic loco, quem nihil minus quā clamor decebat, conuenire admodum alioqui videatur: tamen non temere ab Henrico receptum faciliē iudicabit, qui poetam hunc nostrum elegātem quidem sed ē recentioribus esse sciet, idque ex phrasi intelligi posse.

Verf. 274. Elegans est versiculus iste ob proprietatem. quam etsi vertendo assequi non potui, (nam hoc sanē carmen *Nuptiæ erant vane choreæ, & carmine lectus*. elumbe esset) indicare tamen operæpretium duxi. Nuptiis igitur choreas attribuit. Nam ad eas propriæ choreæ pertinebant: & cantus scilicet: non enim poterant esse murtæ choreæ: sed is ad festi tantummodo celebritatem comparabatur. lecto autem hymnos. Hic enim etiam proprius quidam erat carminum vsus: à quo & epithalamiorum nomen inuenerunt. tunc autem canebantur à puellis, cum iam noua nupta in viri lecto esset collocata: vt nimirum ea vociferatione virginis primo congressu clamor obtunderetur. Hinc illud,

Iam veniet virgo iam dicetur Hymeneus.

M ;

Solebant

Solebant & in eundem vsum nuces pueris spargi. vnde illud,

Sparge marite nuces, tibi deserit Hesperus OEtam

Huius rei V.C. Antonius Muretus, in Commētariis suis ad Carulli carmen in Iulij & Manlij nuptias, mentionem facit.

Vers. 275. Leopardus Miscellaneorū lib. 20. cap. 5. hīc pro *ἰσπλῶ* castigat *ἡζλω*. Quod transtuli & edidi.

Vers. 298. Hunc locum obscuritatis accusare potius, quā in virij suspicionem adducere ausim. Difficultatem autem parit *διχθὰς χίρσος*. neque enim facilē quis diuinauerit, quod genus istud esse terræ possit. Scopulum quidem vt interpretemur, requirere videtur vox *ἀπέκλασε*. nam ad scopulos naues frangi solent. atque ita sensus erit, nautam, naufragio factō, mari se in posterum credere noluisse. Mihi autem aptior fore sensus videbatur, si *διχθὰς χίρσος* portum transferrem: vtpote in quo *hinc atque hinc vastæ rupes*, geminæque minantur *In celum scopuli*: vt in eo, tempestatis metu, nautas se continuisse dicat: non tamen Leandrum, hiberni maris periculo à consueta natatione absterreri potuisse. Eaque causa pro *ἀπέκλασε* legendum puto *ἀπέκλισε*, α. in ε. commutato: vt sit aoristus primus ab *ἀποκλίσω*, eiiso ι, pro *ἀπέκλεσε*. quod non est infrequens. Sicui id minùs fortasse placebit, per me sanè quidlibet amplectatur, dum mihi interpretationis meæ ratio constet. Certè, quod ab Henrico adfertur *ἀπέκλυσε*, nescio quid sibi velit.

Vers. 313. Hent. Steph. pro *ὑρμαίων* edit *ἐπὶ γῶπι*. non malè quidem: sed tamen & illud perelegans est. nam subauditur *ἐνταυ* vel quid aliud simile, vt frequenter tam apud Græcos quā Latinos autores.

Vers. 315. Henricus *ἡ γῆ* mutauit in *ἡχῆ*. quod sicui magis placebit, (nam mihi certè, vt verum fatear, ita par vtriusque lectionis esse causa videtur, vt vtram in partem inclinare præstet nesciam) sic transferre poterit, *magno vndique venti*

Confligunt sonitu.

Vers. 331. Hunc versum elegantissimè & clarissimè Henricus Stephanus edidit, hoc modo, *ἡ δ' ἐπὶ διδυώοντος*. quam lectionem sequendam mihi putavi, cum melius in mentem nihil venire posset: & perdifficile alioqui foret rectum aliquem omnino sensum ex eo quod vulgati codices habent, *εἰς ἡ δ' διδυώοντος*, elicere. etsi de scripturæ veritate nihil ausim pronunciare.

Ad finem opusculi accesserat versiculus hic in exemplari quod Gulielmus Canterus cum suo contulerat, sed ascititius sine dubio:

Ἦτα δ' ἱρωμενέωσι ἄισλ' ἀπὸ κερ' αἰζήοις. id est,

Talu resanos inueniunt manet exitus igneus.

Hæc sunt quæ in Musæum annotanda iudicaui. partim vt interpretationis

183

prætationis meæ ratio constaret: partim ut, si quibus in locis à vulgata libelli editione dissentirem, qua id autoritate fecissem intelligeretur. Plura autem longè dicenda fuissent, si de omnibus planè lectionis diuersitatibus agendum mihi putassem. Verùm cum interpretationem opusculi tantùm, non etiam emendationem pollicear, antiquorum præsertim librorum, quorum in eo negotio præcipuus est vsus, auxilio destitutus, nec ob illam pæne præteritam iustè reprehendi potero: &, siquid vsquam, ut accidit, minùs à me rectè præstitum erit, veniam spero sum apud æquos lectores facile consequuturus.

F I N I S.

M 4

A. P A-

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Une ou plusieurs pages ont été volontairement omises ici.

HOc Dionysij poëma cum Andreæ Papij interpretatione, & altera Prisciani ab eodem And. Papio castigata, itemque Musæi libellus ab eodem translatus nihil continent quod Sanctæ Catholicæ Romanæ Ecclesię religioni repugnet; atque ideo dignissima quæ imprimantur & legantur. Datum Antuerpiæ die 13. Iunii. Anno 1575.

*Ita est Henricus Zebertus Dunghem
S. T. D. Canon. Antwerp.*

SVMMA PRIVILEGII.

REGIÆ Maiestatis privilegio cautum est, ne quia Dionysij poëma cum Andreæ Papij interpretatione, & alteram Prisciani ab eodem Papio castigatam, itemque Musæi libellum ab eodem translatum, citra Christophori Plantini Regij Architypographi voluntatem, intra decennium vel coniunctim vel separatim imprimat, vel alibi impressa importet, distrabat, venaliave habeat per omnes eius ditionis fines, sub pœna confiscationis, & grani multa: ut latius patet in litteris Bruxella datis penultima Iulij. Anno M. D. LXXV.

Signat.

Ias. Blyleuen.

EMENDANDA HAEC FERL.

Pag. 10, l. 19. Mæotidis. 12, 22. Pamphylidas. 13, 17. *Σειδίδογ-
μα*. 18, 18. Patarea. 24, 14. Nigretes. 18. Cerneia. 27. alius. 26, 11.
ternas coit vnd. 27, 26. *Ἰώτιον*. 28, 16. Amb. conus lat. 29, 3. *ἑλλαχον*.
47, 5. *αἰολίδων*. 6. *λίσσου τ'*. 53, 23. *ἐκ τ' ἀπειρ*. 57, 8. *μετήλυδες*. 58,
19. Vnni. 61, 1. *ἐμπελάσει*. *κακὸν ἐξήνότερον*. 64, 5. Cius. 71, 24. *ἱερὰ*. 86,
12. Peucaleum. 19. volantes. 87, 12. *πυκαλέον*. 89, 10. *ἀμυγνῆτιο*.
94, 25. Vers. 89. 95, 24. repertos. 98, 9. *λύχης*. 17. Vers. 357. 99, 10.
manthum. 35. Vers. 454. 103, 22. Vers. 627. 106, 29. Vers. 912. 111,
12. fore. 115, 21. Leucen. *ad eius li. marginem*, ad terras enim Latinas,
non Ligusticum gurgitem refertur. 119, 7. calentē. 125, 31. Cern.
hinc. 126, 34. claustrisq̃ Pelori. 130, 31. Bacchi quā tang. 138, *ad
marg. li.* 21. sic L. C. B. reliqui Sacæ. 140, 3. Cissos. 15. hæ cels. 141,
28. or. primum de. 142, *ad marg. li.* 5. quidam in Ii quorū. *ad marg.
lin.* 27. optimè. A. viridi. 143. *ad marg. li.* 10. Nigircus. 148, 26. pri-
mo S erafo. 149, 1. hunc eund. 151, 2. insulam intelligit, vt. 8.
Vers. 571. 158, 18. Adonidiq̃. 162, 4. formosa. 170, 9. intactum-
q̃. 175, 5. *ἰχθυόεσσα*.